

Kärsämäen kunta

Keskustan yleiskaavan muutos ja laajennus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Missä ja mitä on suunnitteilla?

Kaavatyön tarkoituksena on Kärsämäen keskustan yleiskaavan päivittäminen ja laajentaminen. Yleiskaavan päivitys- ja laajennusalue sijaitsee keskustan itä- ja pohjoispuolella teollisuusalueella ja Nelostien ja Juurusojan välisellä alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 11,15 km². Suunnittelualueen sijainti ja likimääräinen raja-alue on esitetty kuvassa 1.

Mihin suunnittelulla pyritään?

Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset Kärsämäen elinvoiman kehittymiselle tulevaisuudessa. Kärsämäen taajama laajenee itään ja pohjoiseen kasvavan teollisuuden ja Nelostien tulevaisuudessa toteutuvan uuden linjauksen vuoksi.

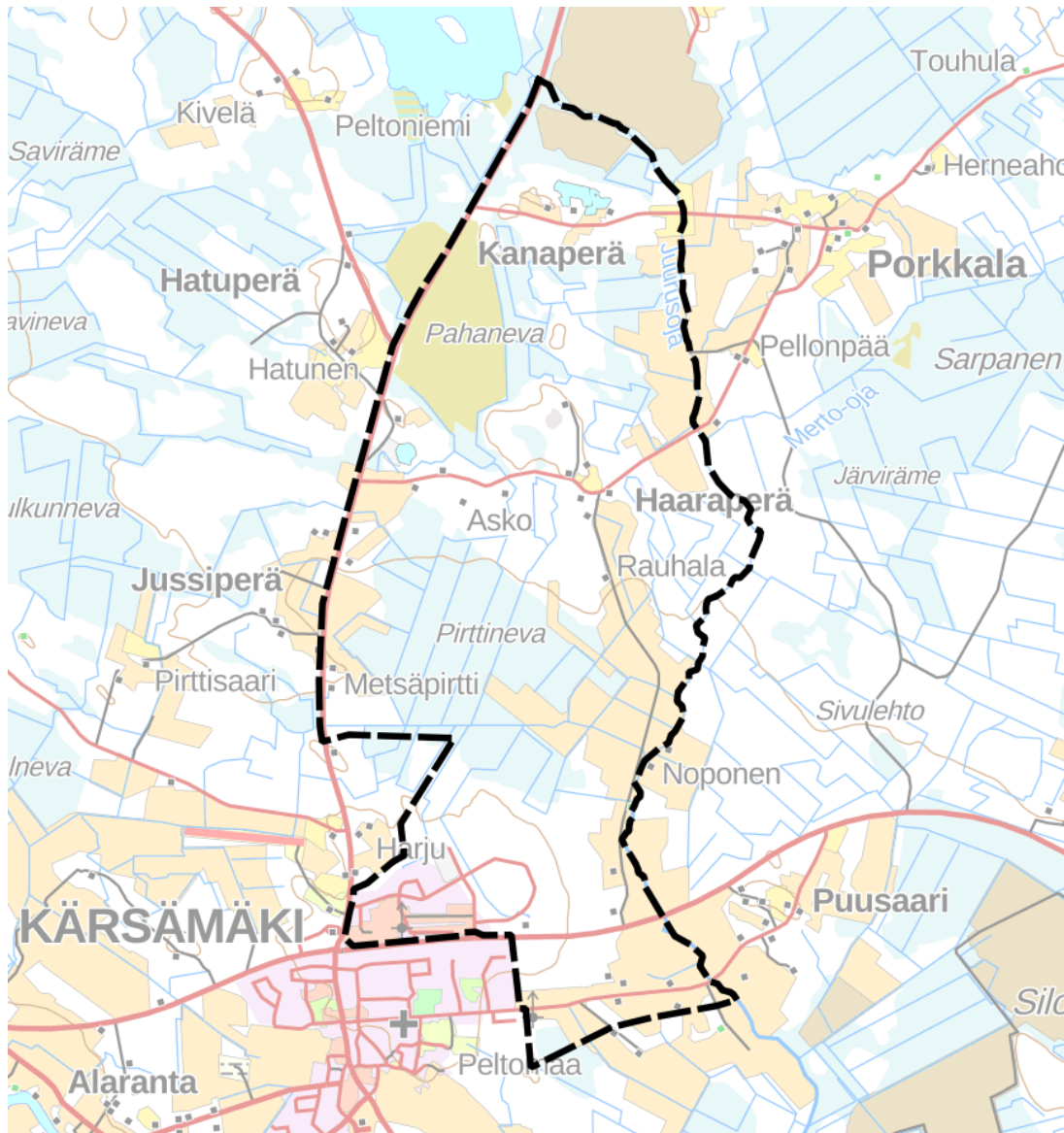
Kaavoituksen tarkoitus on paikallisen elämisen laadun edistämisen lisäksi kohdentaa kehittämisen asioihin, joissa on potentiaalia laajasti maaseudun, liikkumisen, asumisen ja yritystoiminnan toimintaympäristön muuttuessa mm. puhtaan siirtymän myötä. Ilmastomuutoksen torjunta nähdään keskeisenä kasvun moottorina seuraavien vuosikymmenten aikana.

Suunnittelun kärkitavoitteita ovat:

- maaseutumaisen asumisen tukeminen
- teollisuuden ja muun yritystoiminnan kehittäminen
- asukkaiden ja tienkäyttäjien palveluiden kehittäminen
- ekologisiin tavoitteisiin sitoutuminen, puhtaan siirtymän hyödyntäminen

Tavoitteena on, että Kärsämäen yleiskaavalla vastattaisiin todellisiin yli 10 vuoden tulevaisuusnäkömiin ja siinä osoitetut uudet aluevaraukset toteutuisivat tulevana maankäyttönä. Yleiskaavan tavoitevuotena voidaan pitää vuotta 2040.

19.5.2024

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja likimääräinen rajausta mustalla katkoviivalla.

Mitä suunnitelmia on taustalla?

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

19.5.2024

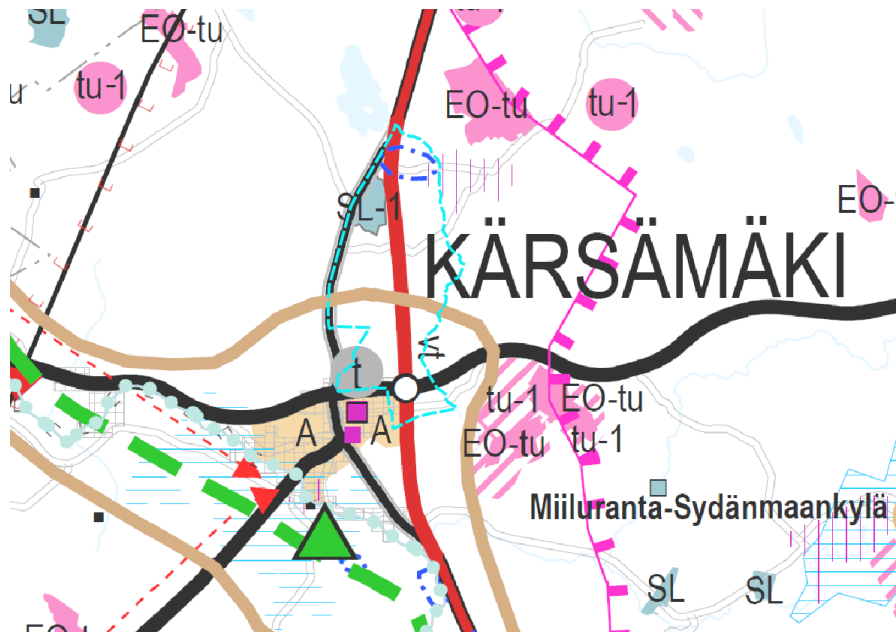
Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan seuraavat maakuntakaavat:

- **1. vaihemaakuntakaava** (*energiantuotanto ja -siirto, kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka*) (hyväksytty 2013, lainvoimainen 2017)
- **2. vaihemaakuntakaava** (*kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutus-rakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset, puolustusvoimien alueet*) (hyväksytty 2016, lainvoimainen 2017)
- **3. vaihemaakuntakaava** (*pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset*) (hyväksytty 2018, lainvoimainen 2022)
- Pohjois-Pohjanmaan **energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava** (*energiantuotanto, varastointi ja siirto, viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu, aluerakenne ja saavutettavuus, liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet, energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen*) Kaava on hyväksytty 27.5.2025, mutta päätöksestä valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Maakuntahallitus on 18.8.2025 antamallaan päätöksellä (§ 92) määrännyt kaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Voimaan tullessaan vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnot: maaseudun kehittämisen kohdealue (mk), taajamatoimintojen alue (A), teollisuus- ja varastoalue (t), luonnonsuojelualue (SL-1), maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, pohjavesialue, valtatie (vt), uusi valtatie (vt) ja eritasoliittymä.

19.5.2024

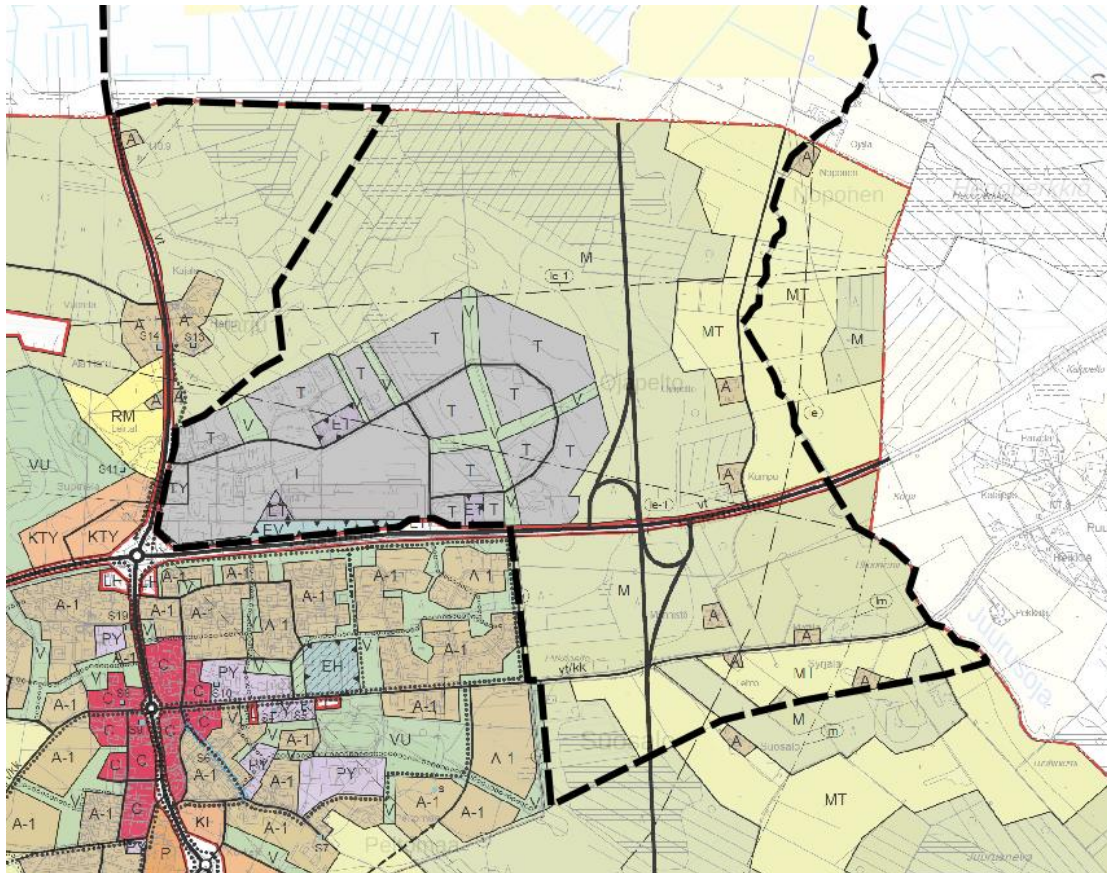
Kuva 2. Ote Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä. Suunnittelualueen likimääräinen rajausta turkoosilla.

Yleiskaava

Suunnittelualueen eteläosassa on voimassa Keskustan yleiskaava, joka on hyväksytty vuonna 2013. Voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkin-

- maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)
- teollisuus- ja varastoalue (T)
- asuntoalue (A)
- virkistysalue (V)
- yhdyskuntateknisen huollon alue (ET)
- suojaviheralue (EV)
- maatalousalue (MT)
- maantien alue (LT)
- lentoliikenteen estevapaa vyöhyke (le, le-1)
- lentoliikenteen ohjeellinen meluvaikutusalue (lm)
- ohjeellinen uusi valtatielinjaus
- valtatie (vt)
- silta
- kevyen liikenteen reitti

19.5.2024

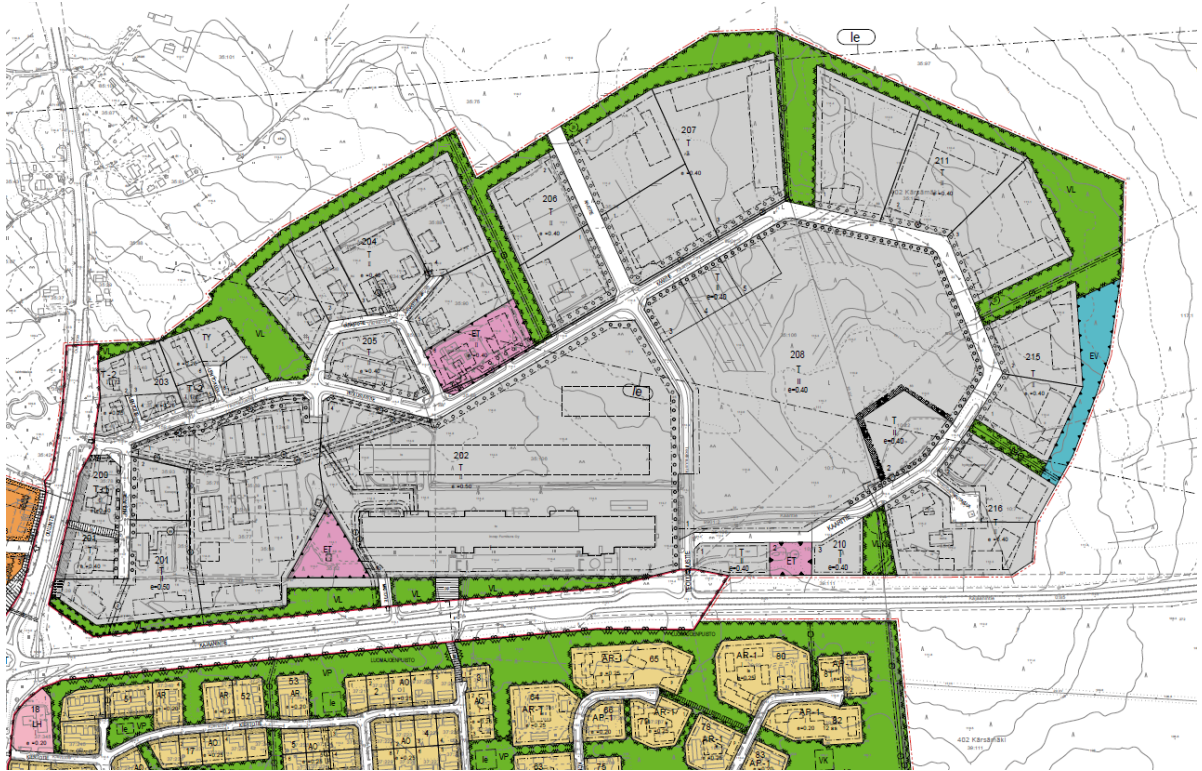

Kuva 3. Ote Keskustan yleiskaavasta. Kaava-alueen likimääräinen rajausta mustalla katkoviivalla.

Asemakaava

Suunnittelualueen eteläosassa teollisuusalueella on asemakaavoitettua aluetta. Ajantasa-asemakaavassa alueelle on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T, T-1, T-2), teollisuus- ja varastorakennusten alue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY), lähivirkistysalue (VL), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET), suojaviheralue (EV), katu, jalankululle ja pyöräilylle varattu katu/tie (pp) sekä alue, jonka rakennuksissa ja rakennelmissa on huomioitava lentoliikenteen estevapaan vyöhykkeen nousukulma 1/50 kiitoradan päästä mitattuna (le).

19.5.2024

Kuva 4. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Yhtä aikaa yleiskaavatyön kanssa laaditaan asemakaavan muutosta ja laajennusta.

Selvitykset

Kaavatyötä varten on laadittu seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitys (FCG 2024, täydennetty 2025)
- Arkeologinen inventointi (Maanala 2024)
- Rakennusinventointi (FCG 2024)
- Meluselvitys (WSP 2025)
- Kärämäen teollisuusalueen meluselvitys (WSP 2025)
- T/kem-kaavaselvitys (FCG 2025)
- Hulevesiselvitys (FCG 2025)
- Liikenneselvitys (WSP 2025)

Mitä ja miten vaikutuksia arvioidaan?

Kaavan odotettavissa olevien vaikutusten arviointi tehdään yhteistyössä asiantuntijoiden, suunnittelijoiden, viranomaisten, maanomistajien, yrittäjien ja asukkaiden kanssa. Arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta nykytilanteeseen ja asetettuihin tavoitteisiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat, selvitykset, kartat ja ilmakuva-aineistot.

19.5.2024

Arviointikohde	Näkökohta
Yhdyskuntarakenne	- alueen asema ja liittyminen kuntarakenteeseen - olevien rakenteiden hyödyntäminen - tekninen huolto - liikenne (mm. melu ja liikenneturvallisuus) - palvelut ja asuminen - virkistys - maanomistus
Ympäristö	- kasvillisuus ja eläimistö - pinta- ja pohjavesien tila - maisemakuva - rakennettu ympäristö - kulttuuriympäristö - erityispiirteet ja -kohteet
Ihmiset	- elinolot, viihtyisyys ja virkistyskäyttö

Ketkä ovat osalliset ja sidosryhmät?

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä muut, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee.

Maanomistajat, asukkaat:

- suunnittelualueella ja lähialueilla asuvat ja työskentelevät ihmiset
- maanomistajat

Viranomaiset:

- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Metsähallitus, luontopalvelut

Kunnan hallintokunnat:

- kaavatoimikunta
- tekninen lautakunta
- ympäristö- ja rakennusvalvonta

Muut yhteisöt:

- Käsämäen Yrittäjät ry
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
- Käsämäen Vesihuolto Oy
- Elenia Oy

19.5.2024

- MTK Käsämäki
- muut yritykset ja yhdistykset

Kuka valmistelee?

Kunnan kaavoitustyöhön liittyvistä käytännön asioista vastaa rakennusmestari Ilkka Saari. Kaavan laadinnasta vastaa FCG Finnish Consulting Group Oy:n Kuopion toimistossa projekti-johtaja arkkitehti SAFA Mirjam Hyvönen ja suunnittelutyöhön osallistuvat myös YTM Heli Jokela ja arkkitehti Lilian Savolainen.

Mistä saa tietoa?

Käsämäen kunta

Haapajarventie 1

86710 Käsämäki

karsamaen.kunta@karsamaki.fi

Ilkka Saari

tekninen johtaja

p. 044 445 6841

ilkka.saari@karsamaki.fi

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Kuopion aluetoimisto

PL 1199, Microkatu 1

70211 Kuopio

Mirjam Hyvönen

projektijohtaja, arkkitehti SAFA

p. 041 731 3874

mirjam.hyvonen@fcg.fi

Heli Jokela

projektipäällikkö, YTM

p. 044 750 5312

heli.jokela@fcg.fi

Kaava-aineisto on keskeisimmiltä osiltaan nähtävillä kaavaproessin aikana Käsämäen kunnan internetsivuilla <https://www.karsamaki.fi/>

19.5.2024

Miten ja milloin voi osallistua?

Talvi 2024	Kaavoituksen aloitusvaihe ja vireilletulo	Lähtötietojen koonti, muutostarpeiden kartoittaminen ja tavoitteiden tarkentaminen, osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen. Kaavan vireilletulokuulutus ja OAS:n nähtävilläolo: - esittelytilaisuus - osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää mielipiteensä - viranomaislausunnot Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu
Kevät 2024-loppuvuosi 2024	Selvitykset	Mahdollisten selvitysten maastotyöt ja raportointi.
Talvi-kesä 2025	Valmisteluvaihe	Kaavaluonnoksen laatiminen. Kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto käsitellään kunnan päätöselimissä, jonka jälkeen se asetetaan nähtäville: - osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää mielipiteensä - viranomaislausunnot Viranomaisneuvottelu.
Syky 2025	Ehdotusvaihe	Kaavaluonnoksesta saadut huomautukset ja lausunnot käsitellään ja niihin laaditaan vastineet. Kaavaehdotuksen laatiminen saadun palautteen pohjalta. Kaavaehdotus käsitellään kunnan päätöselimissä, jonka jälkeen kaavaehdotus asetetaan nähtäville: - esittelytilaisuus - osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää muistutuksensa - viranomaislausunnot Viranomaisneuvottelu tarvittaessa.
Alkuvuosi 2026	Hyväksymisvaihe	Kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet. Kaava-aineistoa tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa. Kunnanvaltuusto hyväksyy yleiskaavan. Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti. Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin kuntalaissa säädetään. Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu.

Aikataulu on tavoitteellinen ja tarkentuu prosessin edetessä.